Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302 Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036 УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCI. Ч. 134. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 17-го ЛИПНЯ 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JULY 17, 1984 No. 134. VOL. XCI.

Відзначать 40-ліття битви під Бродами

Лігайтон, Па. (О. Л-ий). — Тут, на оселі ім. Олега Ольжича, в неділю, 22-го липня ц.р., спільними заходами Станиць Братства колишніх вояків 1-ої Української Дивізії УНА у Філядельфії та Лігайтоні, будуть відзначені 40-ві роковини битви Української Дивізії під Бродами, яку вона звела в часі Другої світової війни в половині липня 1944 року в обороні України перед наступаючою навалою окупантських військ червоної Москви.

Польову Службу Божу в наміренні українського народу та війська та Панахиду за полеглих під Бродами вояків Української Дивізії відслужать в неділю о год. 11:30 перед полуднем в каплиці Оселі колишній капелян Дивізії, учасники боїв під Бродами, о. Богдан Левицький, та о. д-р Ізидор Нагаєвський при співслуженні запрошених священиків.

Після церковних відправ відбудеться в залі Оселі Святковий обід — ювілейна зустріч дивізійників з родинами та громадянством. Головну промову виголосить гість з Огайо о. капелян д-р І. Нагаєвський. У порядку Ювілейної зустрічі передбачено, між іншим, також відзначення присутніх учасників боїв під Бродами та коротку мистецьку програму.

День раніше, в суботу, 21-го липня увечорі, відбудеться з рамени Оселі ім. О. Ольжича товариська зустріч комбатантів з родинами й громадянством та молоддю.

В Гантері вшанують НТШ у 110-річчя

Ню Йорк. — Українська громада і вакаційні гості в Гантері, Н. Й., вшанують Наукове Товариство ім. Шевченка в його 110-річчя Ювілейним вечором, що відбудеться в суботу, 21-го липня ц.р., о год. 8-ій вечора в залі місцевої Громади. Вечір відбудеться при співучасті місцевої української католицької парафії св. Івана Хрестителя, — інформують з канцелярії НТШ в Ню Йорку.

У програмі Вечора в Гантері, що його відкриває дійсний член НТШ ред. Іван Кедрин-Рудницький, буде доповідь голови НТШ проф. д-ра Ярослава Падоха про „Незнищиме Товариство — минуле і сучасне НТШ", висвітлення фільму з ювілейних імпрез та благословення дому НТШ в Ню Йорку і обмін думок на тему майбутніх завдань НТШ у співпраці з громадянством. Вечір закриє проф. д-р Ігор Соневицький, дійсний член НТШ.

ВІДКРИТТЯ ВИСТАВКИ С. БЕРНАДИН

Вайлвуд Крест, Н.Дж. — **В неділю, 22-го липня ц. р., о год. 8-ій вечора (після Служби Божої) відбудеться відкриття виставки картин Стефанії Бернадин у власній галерії—вілля „Тамара" при 104 Схід Астер ровд; тел. (609) 522-7467.**

На Союзівці відбудеться відбиванковий турнір трійок

Леонід Гайдучок в редакції „Свободи" в товаристві конферансьє Союзівки Ані Дидик.

Джерзі Сіті, Н.Дж. — У п'ятницю, 6-го червня ц.р., до редакції „Свободи" завітав молодий спортовець Леонід Гайдучок, щоб розповісти про цьогорічну одну атракцію на Союзівці — турнір відбиванки.

У суботу й неділю, 21-го і 22-го липня, цей турнір відбудеться трійками на Оселі УНС Союзівці. В ньому візьмуть участь 8 дружин. Учасниками змагань у відбиванковій вмілості можуть бути лише грачі українського походження — хлопці й чоловіки. Колись такі турніри відбувалися на Союзівці й втішалися великим успіхом. Тож Леонід Гайдучок, ентузіяст цієї ділянки спорту, вирішив зорганізувати відбиванковий турнір на Союзівці минулого року.

Зацікавлені в участі у турнірі — як дружини, так і окремі спортовці, — можуть зголошувати свою участь, і то якнайскорше, листовно, або, щоб приспішити справу, телефонічно до Л. Гайдучка: Lenny Hayduchok, 15 Sandy Lane, Trenton, N. J. 08610. Телефонувати можна будь-коли на число (609) 585-7251.

Проводити турніром буде Леонід Гайдучок, колишній змагун відбиванкової дружини Пенсильванійського університету, дружини „Тризуб" та учасник різних турнірів, американських й українських, в рядах Американської відбиванкової ліги.

Відбиванковий турнір розпочнеться в суботу, 21-го липня.

Минулого року у відбиванкових змаганнях перемогу здобули: Нестор Паславський, Роман Бойчук, Павло і Данило Гунчаки. Друге місце здобули Ігор Костецький, Іван Качор, та Юрій і Леонід Гайдучки.

Приміщення на Союзівці — нічліг і харчі, коштуватимуть змагунам 25 дол. денно, і їх треба замовляти якнайскорше.

ЕКЗЕКУТИВА УАКРАДИ СХВАЛИЛА ПІДТРИМАТИ ЗАКЛИК П. САВАРИНА І ЗГАДАТИ 40-РІЧЧЯ БОЮ ПІД БРОДАМИ

Ню Йорк.—Тут у п'ятницю, 6-го липня ц. р., у власному приміщенні відбулося чергове засідання Екзекутиви Української Американської Координаційної Ради.

Засіданням проводив голова Екзекутиви д-р Іван Флис і після відчитання та прийняття рішень ширшої наради УАКРади, що відбулася 19-го травня на Союзівці, поодинокі члени Екзекутиви звітували за пророблену працю та інформували про біжучі справи. Обширно інформовано про працю бюра УАКРади, яким керує Андрій Метіль. Він виготовляє тепер списки жертводавців на УАКРаду і Секретаріят СКВУ, які будуть невдовзі проголошені в пресі. Виготовлено вже картотеку членства і адресар Відділів УАКРади. Вислано в останньому часі з канцелярії 1,360 листів до поодиноких осіб та відділів. На бажання відділів висилається їм листу платників із данних місцевостей.

Виготовлено черговий випуск Бюлетеню УАКРади в українській мові під редакцією д-ра Романа Барановського. Домівка УАКРади вже відновлена та треба лише вбудувати охолодження з уваги на те, що в гарячі місячі важко в ній працювати.

Присутні прийняли вповні запропонований на найближчий час план зовнішніх акцій, що його виготовив д-р Богдан Витвицький та узгіднити з головою д-ром І. Флисом. Першою з тих акцій є постійне слідкування за американською пресою та реакція у формі листів на кожну справу, яка торкається українців, що виконує директор канцелярії УАКРади.

Другою прийнятою акцією є підготова трьох інформаційних брошур в англійській мові на актуальні питання, які треба постійно вияснювати американському оточенню, а це: жидівсько-українське питання в Другій світовій війні, Русь і Київ і українська Церква в Україні. Т. зв. „банк інформацій" для канцелярії УАКРади у формі списка відповідних книжок і джерел виготує д-р Б. Витвицький. Для листів до редакцій та інших американських установ виготовлено мистецко зроблений фірмовий папір в англійській мові.

Д-р І. Флис інформував про стан розмов, які ведуться на запрошення єпископа Василя Лостена поміж представниками УККА і УАКРади. Останньо запляноване порозуміння не відбулися через недугу Ігната Білинського.

Члени президії УАКРади рішили одноголосно на пропозицію д-ра І. Флиса підтримати заклик президента СКВУ д-ра Петра Саварина, який промовляючи в Дітройті, закликав, „щоб обидві сторони, УККА і УАКРада, не відбували своїх з'їздів у цьому році" і з того приводу виготовили відповідне ствердження та рішення президії УАКРади.

Вкінці Євген Стахів звітував про стан праць окремої Комісії НТШ, УАКР і УККА для святкувань 16-го вересня ц. р., а особливо про працю комісії у Вашінгтоні.

На закінчення присутні згадали, що саме в тому місяці минає 40 років від битви під Бродами, в якій згинуло або попало в полон біля 7,000 українських вояків 1-ої Української Дивізії. Рішено вислати до Управи Братства 1-ої Дивізії УНА окремого листа з висловами пошани для тих геройських українських добровольців, що біля Бродів боронили у нерівному бою української землі перед большевицькою навалою.

СТВЕРДЖЕННЯ І РІШЕННЯ ПРЕЗИДІЇ УАКРади

Президія Української Американської Координаційної Ради на своєму черговому засіданні, яке відбулося в Ню Йорку в п'ятницю, 6-го липня 1984 року, знов розглянула комплекс справ, що були темою опублікованого вже на початку червня її „Становища" і тепер в доповненні до цього і у зв'язку з розвитком подій від того часу, стверджує, що:

1. З перебігу рішень IУ Світового Конгресу Вільних Українців, як і мавши на увазі, що кожна дотогочасна ініціятива та добра воля УАКРади і її попередника Комітету за Правопорядок в УККА, натрапляла тільки на негативне відношення з боку речників УККА, треба було логічно очікувати, що ініціятива для нових заходів відносно наладнання відносин в нашій громаді вийде від речників УККА. Коли ж протягом майже півроку такої ініціятиви не виявлено, а лише проголошено на кінець листопада ц. р. Конгрес УККА, тоді Президія УАКРади з доброї волі та єдино з думкою про добро справи і громади схвалила і проголосила своє „Становище", як вихідну дискусійну базу для здійснення рішень і побажань IУ СКВУ.

2. Президія УАКРади з жалем спостерігає, що її пропозиції досі не тільки не зустріли сподіваного вияву доброї волі з боку речників УККА та УККА не проголосило своїх передумов, як дискусійної вихідної бази для дальших розмов, але й засудженo наше „Становище" пресою тої угрупування, до якого належать теперішні речники УККА (гл. стаття „Крутими шляхами громадського конфлікту, „Гомін України" ч. 25 і „Національна Трибуна" ч. 28 / 87).

3. Не зважаючи на те все та в почутті громадської відповідальності, Екзекутива УАКРади рішила одноголосно піти назустріч заяві та закликові президента СКВУ д-ра П. Саварина в часі його перебування в Дітройті в дні 17-го червня ц. р. червня ц. р. (гл. „Свобода" з 28-го червня 1984 р. „Д-р Петро Саварин відвідав Дітройт"), „що є дуже важливим, щоб обидві сторони, УККА і УАКРада, не відбували своїх з'їздів у цьому році..." і відложити запляноване вже раніше на осінь 1984 року Конвенцію. Рівночасно Екзекутива УАКРади закликає УККА зробити те саме, тобто відкликати запляноване на дні 23, 24 і 25-го листопада 1984 року свій Конгрес.

Ню Йорк, 6-го липня 1984 року

Президія Української Американської Координаційної Ради

РОЗПОЧАЛАСЬ КОНВЕНЦІЯ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ПАРТІЇ

Сан Францісько, Каліф. — В понеділок, 16-го липня ц.р., тут розпочалась Конвенція Демократичної партії з участю усіх трьох претендентів на номінацію — Волтера Мондейла, сенатора Гері Гарта і проповідника Джессі Джексона — та майже усіх провідних демократів, між якими домінує колишній президент Джиммі Картер, спікер Палати Репрезентантів Томас О'Нілл, голова Крайового демократичного комітету Чарлз Т. Манатт, якого напередодні Конвенції Мондейл хотів замінити Бирт Ленсом з Джорджії, та майже усіх демократичних губернаторів, посадників міст і делегатів.

Проблема, яку демократи мусять розв'язати в перших днях Конвенції, це питання єдности партії, проблема ця створена міжусобицями між поодинокими кандидатами, а найбільше між Мондейлом і негритянським кандидатом Джексоном. Виглядає, кажуть політичні спостерігачі і кореспонденти, що сен. Гері Гарт стоятиме тільки до диспозиції Конвенції, але він не змагатиметься активно, як раніше передбачали, за номінацію на президента і не входитиме в колізію з проводом Демократичної партії в надії, що за чотири роки він таки буде номінатом демократів на президента.

Перша в історії З'єднаних Стейтів Америки жінка, яку В. Мондейл обрав собі на віцепрезидента, конгресменка з Квінсу, Н. Й., Джеральдін Ферраро, не зважаючи на те, що вона є головою важливої програмової комісії, своїми передчасними і непередуманими заявами також внесла певний дисонанс між делегатами і у політичному світі взагалі. Мондейл постарався, щоб його найближчі співробітники і стратеги передвиборчої кампанії допомогли Дж. Ферраро увійти повністю в свою ролю.

В Конвенції, яка триватиме до п'ятниці цього тижня, братимуть участь понад 3,000 делегатів і номінованих губернаторами осіб. Ніхто навіть не сумнівається, що В. Мондейл отримає номінацію своєї партії на президента, якщо не в першому, то в другому голосуванні. Чи Дж. Ферраро допоможе йому виграти вибори, покаже майбутнє.

Уряд Нової Зеляндії шукатиме порозуміння із ЗСА

Веллінгтон, Нова Зеляндія. — Новообраний лейбористський уряд Нової Зеляндії і його тільки що покликаний до ведення державних справ прем'єр-міністер Дейвид Лендж, шукатиме порозуміння із З'єднаними Стейтами Америки, особливо у справі причалювання американських воєнних кораблів з нуклеарною зброєю, не зважаючи на раніші передвиборчі заяви Ленджа, що він не погодиться на стаціонування таких кораблів в новозеляндських водах.

Прем'єр Д. Лендж склав таку заяву напередодні приїзду до Веллінгтону державного секретаря Джорджа Шулца, який, як відомо, перебуває в довшій подорожі по країнах Далекого Сходу, Південної Азії, а тепер перебуває в Австралії і Новій Зеляндії. Його прибуття до тих країн збіглося якраз з виборами в Новій Зеляндії і посиленою дискусією в австралійській пресі про можливість змін у загальній оборонній політиці обидвох лейбористських урядів.

Речники Пентагону заявили, що коли б Д. Лендж дійсно плянував здійснювати свої раніші погрози, то це мало б далекосяжні негативні наслідки в загальній оборонній системі, яка передбачає тісну співпрацю ЗСА, Австралії і Нової Зеляндії у випадку загрози в цьому просторі. Щоб рятувати свій престиж в очах виборців, яким він також обіцяв зайняти негативне становище до присутности американських кораблів в новозеляндських портах, прем'єр Д. Лендж виступив на крайовій телевізії з поясненням і аналізою загальної ситуації в світі, яка, принаймні під теперішню пору, вимагає стриманости і розсудливого підходу до затор кнутих засобами масової інформації оборонних проблем.

Лейбористська партія Д. Ленджа перемогла у виборах Консервативну партію, що її очолює Роберт Малдун, який був прем'єр-міністром уряду на протязі минулих дев'яти років.

У політичних колах сподіваються, що перебування в Новій Зеляндії і Австралії Джорджа Шулца і заплановані ним розмови з багатьма політичними діячами обидвох країн, злагіднять дещо раніше гостре становище лейбористів до оборонних проблем, тим більше, що на просторах Південної Азії і в Індійському океані формується нова сильна оборонна система, яка має за завдання стримати поширення комуністичної гегемонії на вільні країни цього обширу і вивияти свій спротив всякій експансивній політиці Совєтського Союзу.

Посадник Ню Йорку нагородить активістів етнічних груп

Ню Йорк. — Як інформують з бюра посадника Ню Йорку Едвард І. Кача, він у місяці жовтні дасть нагороди 15-ом провідникам етнічних груп, які відзначилися своєю працею і вкладом у розвиток своїх груп і цього міста.

Пояснюючи встановлення таких нагород мейора для нюйоркських представників етнічних груп, Е. І. Кач сказав: „Кожного року десятки тисяч людей прибіжджають до нас з різних сторін Европи, Африки, Азії, Південної Америки і Близького Сходу, готові до важкої праці, а рівночасно щоб ділитися з нами частину своєї культури. Ню Йорк особливо користає на цьому вкладі різних культур. Тих 15 нагород, які я тепер встановив, мають показати, що ми оцінюємо цей вклад етнічних груп у нашемісто і оцінюємо ці одиниці, які до того найбільше причинилися. Я заохочую кожного мешканця Ню Йорку зголошувати імена тих, яких можна нагородити".

Бюро мейора інформує, що кожне зголошення на відзначення мусить мати спонзора і кспонзора та бути переслане до Дорадчої етнічної ради мейора Ню Йорку.

Зголошення повинні бути злежені до 1-го вересня 1984 року, а форми на зголошення можна отримати у Герберта Ріксмена, спеціяльного асистента мейора, у міському ратуші. Виповнені форми з прилогами треба висилати до: Mayor's Ethnic New Yorkers Awards Committee, 52 Chambers St., Rm. 218, New York, N.Y. 10007.

У СВІТІ

БРИТАНСЬКИЙ УРЯД наказав двом нігерійським дипломатам покинути країну після того, як вони і уряд Нігерії відмовилися зізнавати перед прокуратором у справі схоплення 5-го липня ц.р. колишнього міністра Нігерії, а тепер політичного імігранта у Великобританії, Умуру Дікко. Міністер закордонних справ Британії Джефрі Гов, під час розмови з кореспондентами заявив, що поліційні чинники сильно підозрівають нігерійських дипломатів в участі схоплення й інших незаконних політичних аферах.

СИЛЬНА АНТИВ'ЄТНАМСЬКА коаліція, яка створилася в Камбоджі, становить загрозу для в'єтнамської присутности в тій країні. Як відомо, опозиційні сили в Камбоджі підтримує політично і матеріяльно уряд Китайської Народньої Республіки. Представники південноазійських країн, зібравшись у Джакарті, вирішили створити коаліційний бльок оборони перед поширенням комуністичної гегемонії совєтського зразку, і створити оборонний бльок спільно із З'єднаними Стейтами Америки, Японією, Австралією і Новою Зеляндією. Комуністичний В'єтнам зареагував на цю конференцію зміцненням своїх військ на території Камбоджі, побоюючись активізації антив'єтнамських сил, яка може проявитися також у військових акціях.

РЕЧНИКИ АДМІНІСТРАЦІЇ ПРЕЗИДЕНТА Роналда Регена дали до зрозуміння, що Уряд З'єднаних Стейтів Америки не підтримуватиме матеріяльно тих країн і організацій, які пропонують легалізацію абортів в своїх країнах. Досі Вашінгтон призначав певні суми грошей з так званого фонду допомоги численним родинам для кількасот різних організацій в багатьох країнах світу.

УРЯДОВА НАЦІОНАЛЬНА партія в Південній Африці висунула теперішнього прем'єр-міністра Пітера Боту на президента Південно-Африканської Республіки. Очевидно, усі опозиційні сили виступили проти кандидатури Боти, бо він, як відомо, веде расистську політику, хоч у своїй політичній діяльності він ставить радше наголос на спротив комунізмові і у цьому пляні допомагає антикомуністичним повстанцям в Анголі та інших країнах світу.

ПЛЕМІННИК ЄГИПЕТСЬКОГО дипломата, шефа інформаційного відділу єгипетської місії до Об'єднаних Націй Махмеда ель-Саіда, застрелився з пістолі в помешканні свого дядька у розкішному домі на 87-ій вулиці в Ню Йорку. Пістоля марки „Кольт" була знайдена біля вбитого, але не була зареєстрована. Єгипетська місія не зайняла ще до цього жадного становища.

ЧИСЛО ОСІБ ЗАЦІКАВЛЕНИХ виборами в Гватемалі з кожним роком поменшується. Взявши це до уваги, гватемальський уряд зарядив, що кожний дорослий громадянин, зареєстрований до голосування, мусить віддати свій голос на обраного ним кандидата. У випадку відсутности виборець буде покараний гривнею у висоті п'ять доларів, що дорівнює дводенній мінімальній платні гватемальця.

В АМЕРИЦІ

ГУБЕРНАТОР СТЕЙТУ Ню Йорк Маріо Квомо підписав закон, що буде обов'язувати від 1-го січня 1985 року, про вимогу закладання поясу безпеки в автах. Цей закон, перший того роду в ЗСА, зобов'язує водіїв, пасажирів в передніх сидженнях авта і дітей до 10-го року життя до засування пояса безпеки в часі їзди під карою 50 долярів.

ЧЛЕНИ УРЯДУ І ПРЕДСТАВНИКИ індустрії випрацювали ряд рекомендацій у справі великого спізнювання літаків, що тепер існує на терені ЗСА. Комісія, яка розглядала цю проблему, дала ряд пропозицій як запобігти спізнюванню літаків, в тому, між іншим, зміну розкладу полетів літаків так, щоб літаки не чекали так довго на вилет і приземлювання.

В НЮ ЙОРКУ АРЕШТОВАНО шість осіб у зв'язку з рядом фальшивих медичних дипломів, що тепер відкрили у ЗСА. Фальшиві лікарські дипломи були видавані буцім то із медичної школи в Домініканській республіці і тепер щораз більше знаходять таких, які працюють лікарями не маючи до того права відбутих та закінчених студій. Поміж арештованими тепер в Ню Йорку є трос дітей лікаря з Лонг Айленду.

ПРЕЗИДЕНТА РОНАЛДА РЕГЕНА привітали ентузіястично американські туристи у Крайовому парку в Кентакі, де він у своїй передвиборчій промові ствердив, що його Уряд врятував систему парків та інших засобів охорони природи в ЗСА.

ДВА ЛЕТИ В ПРОСТОРИ космічного корабля „Дисковері" будуть з'єднані в одне, як повідомляють з НАСА, тому, що вилет плянований на 25-го червня не вдався.

ДОЩОВЕ ЛІТО У СХІДНІХ стейтах ЗСА відбилося від'ємно на усіх імпрезах під „голим небом", як також на кількості людей, що відвідує пляжі. В Ню Йорку та околиці на сім кінців тижня, що вже були в офіційному літньому сезоні, шість були дощові, у тому деякі мали так сильні дощі, що викликали справжні повені. В червні впало в Ню Йорку та околиці 5,76 інча дощу, рівно вдвічі більше, як минулого року.

В ПОВІТІ САФФОК НА Лонг Айленді увійшов у життя закон, що у великих бюрах курці мусять бути відділені від тих працівників, які не курять, а у великих ресторанах мають бути заложені фільтри, які очищують повітря від диму з цигарок. Закон обов'язує у бюрах і ресторанах, які містять понад 50 осіб.

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ДЖОРДЖ ШУЛЦ висловив свою турботу про заведену в Індонезії справу прав людини. Розмовляючи міністром закордонних справ в Сінгапурі, Дж. Шулц настоював, щоб Індонезія змінила свою політику на відтинку прав людини, бо в противному випадку ЗСА будуть змушені обмежити для неї економічну допомогу в майбутньому.

В ПОВІТІ ВЕСТЧЕСТЕР СТЕЙТУ Ню Йорк вже від тижня закрито шість публічних пляжів, тому що зливні дощі спричинили вилив каналів до води та сильно її занечистили.

НА НАРАДАХ ПРОДУЦЕНТІВ і експортерів нафти, яка тільки що закінчилась у столиці Австрії Відні, представники 13-ох держав ОПЕК-у вирішили скликати позачергову зустріч членських держав на жовтень ц.р. На цій нараді остаточно має запасти рішення про кількість продукції нафти в майбутньому й розділена квота на кожну державу. На віденській нараді учасники пропонували залишити видобуток нафти на дотеперішньому рівні — 17,5 мільйонів барилок кожного дня і погодились на теперішню ціну 29 долярів за бочілку. Одинокий Іран протестував проти цих цифер, домагаючись підвищки на продаж нафти принаймні на п'ять долярів, тобто 34 долярів за бочілку. Країни ОПЕК видобувають 60 відсотків всієї нафти, решту доставляють Великобританія, Норвегія і Совєтський Союз.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Гостра передвиборча кампанія

Ще недавно перед президентськими виборами 6-го листопада ц. р. і перед конвенцією Демократичної партії в половині липня в Сан Франсіско, добрі знавці міжпартійних відносин, зокрема різних течій в кожній із двох головних американських партій — Демократичній і Республіканській — заповідають особливо гостру і різку передвиборчу кампанію. Два демократичні кандидати Волтер Мондейл і Ґері Гарт погодилися під натиском від партійного проводу, що вони мусять виступати на партійній конвенції і після неї одностайно, зосереджуючи всі свої атаки проти республіканського кандидата, президента Роналда Реґена, щоб не допустити до передвибору теперішнього Президента. Муринського пастора Джессі Джексона, який раптом виявив свої політичні амбіції, лідери Демократичної партії перестали трактувати поважно, коли Джессі Джексон скомпромітував себе в очах розсудливіших чорних діячів своєю „миротворчою" подорожжю до комуністичної Куби і в прокомуністичній Нікараґуа у зустрічі з тамошніми комуністичними партизанами критикував власний американський державний провід.

Американські й чужинецькі коментатори погоджуються у тому, що цьогорічні президентські вибори матимуть особливе значення не тільки для ЗСА, але цілого вільного світу, бо рішатимуть про майбутній напрямок американської великодержави, передусім супроти СССР, але також супроти міжнародного терроризму, ситуації на Близькому Сході, експорту комунізму в Центральній Америці та економіки в ЗСА, з якою тісно пов'язані інтереси всіх країн світу. Висліди президентських виборів 6-го листопада ц. р. стоять під знаком запиту. Первісне передбачування різних опитових аґенцій, що переможцем буде таки Роналд Реґен, в останньому часі захиталося. Ось так „ЮС Нюз енд Ворлд Ріпорт" з дати 9-го липня передбачає, що демократичний кандидат матиме в своїй кампанії проти Роналда Реґена чимало арґументів, які промовлятимуть до широких кіл американського суспільства. Найголовнішим закидом буде висока відсоткова стопа, яка не дозволяє американським підприємцям-працедавцям затягати короткі чи довготермінові позички і відстрашує закордонний промислово-торговельний світ. Вправді американські туристи раді, що доляр пішов вгору в країнах Західньої Европи, але союзні з Америкою країни Европейської економічної спільноти ремствують і критикують цю політику американської державної банкової системи: Мондейл критикуватиме Реґена за прохолодження відносин з СССР, яке дійшло до такого ступеня, що породило страх перед новою великою війною. Він закидатиме Реґенові легковаження проблеми занечищення повітря і води в ЗСА, бо це йде по лінії великого промислу, якому залежить тільки на продукції, а не здоров'ї громадян. Мондейл повторятиме раз-у-раз закид, що Реґен рахується більше із світом багатіїв, а не незаможних і що вишрубування бюджету на військові цілі до небувалих досі висот (кругло 140 більйонів долярів) свідчить про те, що Урядові Реґена миліша — „гармата", а не „масло".

Таким чином в наступних місяцях Роналд Реґен опиниться в позиції оборонній, а не атакуючій і буде примушений витрачати масу часу й енерґії на переконування виборців, що критика демократичного кандидата невірна і підшита демагогією. Фактом є, що Волтера Мондейла палко підтримує централя робітничих спілок й фінансувала його кампанію у передвиборах.

Волтер Мондейл, колишній віцепрезидент за урядування Джіммі Картера і колишній сенатор, має добрий зверхній вигляд, добрий промовець-аґітатор і таки має за собою поважний політичний стаж. За твердженням згаданого американського журналу — Республіканська партія та сам Роналд Реґен здають собі справу, що виграти осінні цьогорічні вибори не так легко. Не чути вже про „лявінну перемогу" Роналда Реґена в оцих осінніх виборах, а про перегони „пліч об пліч". Очевидно, що всі ті, які в першу чергу дивляться на знання президентського кандидата Сходу Европи і суті комунізму, бажають собі перевибору Роналда Реґена на другу каденцію. Але американський виборець химерний і не раз уже перевернуть коміть головою всі пророцтва. Події, які розігралися в останніх днях, а зокрема факт, що В. Мондейл вибрав на віцепрезидента ЗСА Джералдін Ферраро може мати великий вплив на голосуючих восені, можливо перерішуючи справу в користь демократичного кандидата на президента. Тут треба взяти до уваги два важливі аспекти: що Дж. Ферраро —це перша жінка яка кандидуватиме на такий високий пост в Уряді ЗСА — і за собою вона може потягнути льояльні і численні ряди жінок; як і другий аспект, що його не треба легковажити, що Дж. Ферраро є італійського роду і за нею сконсолідовано можуть піти її земляки.

Тож тим більше треба бути обережним в оцінюванні виборчої ситуації.

Михайло Кучер

СОВЄТСЬКО—АРАБСЬКИЙ БЛЬОК І ЙОГО НЕБЕЗПЕКА

У Судний день Ізраїль воював з арабами і Совєтським Союзом. Ворог випрацював детальний плян знищення Ізраїля. З протилежного боку було 5,000 танків, 1,000 МІҐ-ів, гармати, набої, ракети, катюші, базуки, мінomети, совєтські інструктори, розвідка, брехня і клевета.

Війна Судного дня була одним з епізодів совєтсько-московського пляну на будуччину.

Совєтський Союз несе окупованим і переможеним народам не тільки неволю, не тільки рабську слухняність, але й фізичне винищення з духовним рабством.

З таким пляном Совєтський Союз плюс араби почали війну Судного дня. Хто і коли може покласти кінець совєтським плянам опанування світу? Обєднані Нації — організація слаба і немало її членів належить до совєтського бльоку. Цей бльок легко може отримати дві третини голосів в ОН і провалить кожну нелюбу пропозицію.

Росіяни тепер є всюди в балтійських країнах — в Україні, на Кавказі, в середній Азії. Їх ніхто не запрошував. Вони зайди-агресори. Тепер СССР зазіхає на Африку. Там появились совєтські аґресори, одягнені у білі шати безгрішних ангелів, які несуть свободу і добробут чорним народам.

Росіяни розкотилися по світі поза межі російської держави, площа якої рівнялася ста тисячам квадратових кілометрів. Тепер територія комуністичної імперії має більше як 22 мільйони квадратових кілометрів і займає одну п'яту частину землі. А самі росіяни складають одну п'ятдесяту частину населення світу.

Росія і Совєтський Союз аґресори. Агресія не має міри давности. Вона продовжується 500 років. СС СР дійшов до Тихого океану, на заході до Ельби, на півночі до бігуна, а на півдні до Каспійського і Чорного моря з Азейберджаном. Далі — Середземне море, де покищо стоїть американська ескадра.

Совєтський Союз плянує захопити життєво важливий район нафти і оточити Европу з південного флангу.

Після того черга може прийти на Африку і південносхідню Азію. Таким чином під загрозою може опинитися Китай, що ізолює Америку. Найближчі пляни Москви — це захопити країни близького і середнього Сходу з Північною Африкою. Для того треба грати ролю приятелів арабів, боронити їх перед імперіялістами, себто ЗСА.

На те, що робиться у світі можна дивитись різно: очима тих, хто був політичним в'язнем в СССР, сидів у „психушках", у так званій „малій зоні", себто в таборах. А можна все це спостерігати здалека, — очима спокійними без особливого досвіду і зацікавлення.

Спостерігачі здалека — ціла армія совєтознавців — роблять часто цілком наївні висновки. Коли колишні репресовані політичні в'язні СССР конфронтують свій досвід з тим, що робиться на Заході — вони жахаються більше як дійсности червоної імперії.

Марксизм, якого вчать у західніх університетах, без конфронтації з дійсністю Совєтського Союзу, запаморочує голови студентів-завтрішніх політиків, від яких буде залежати доля західніх народів.

о. Тарсикій Залуцький, ЧСВВ

НАША ПРАВДИВА РОЗБУДОВА

Кожна громада, коли це зорганізована громада й коли свідома себе, вона старається про своє майбутнє, про свій розріст, розквіт і розбудову. І це зовсім самозрозуміле, бо першорядною ціллю кожної живої громади є розріст і виконання своєї питоменної місії.

Коли поглянемо на українську громаду, розкинену по цілому світі, зауважимо скоро, що вона таки почувається єдиною, злученою з зв'язками духовими, патріотичними, культурними, мовними і тому подібне. Хоч нарід фізично у просторі розсіяний, розсипаний, — все ж таки духово становить одність і має перед собою спільну ціль, всенародну місію. Яка була б це ціль і місія, годі окреслити це в кількох рядках. Але, в кожному разі, та місія має подвійний вид: матеріяльний розвиток одиниць і народу та їхній духовий розквіт. Другий є набагато важливіший і більш шляхетний, але й перший є конечний, щоб уможливити духовний розвиток.

Застановившись глибше над станом української громади на еміґрації, можемо ствердити, що не согірше стоїть вона під матеріяльним аспектом. Мало інших народів на еміґрації може похвалитися такими забудованнями, як ми, українці, коли поглянути на наші направду чудові храми, домівки, культурні центри, школи тощо. І це так не тільки у розвинених країнах, як у Америці чи Канаді, але й у бідніших, як, наприклад, у Бразилії, де головно за поміччю наших добрих людей з Америки й Канади й німецької єпископської Акції Адвеніят, Мізереор і Церква в Потребі, досі наш нарід матеріяльно може похвалитися і гарними церквами, домівками, центрами.

Потреби для розбудови церков і інших забудувань завсіди існують, і можна ствердити, що в якійсь мірі розбудова матеріяльних домів задовільно розвинена. Але стоїть перед нами інша ще частина розбудови, важливіша: розбудова народу під духовним, науковим, культурним аспектом.

Духовний і культурний розвиток — ось найважливіша місія, яко дальший крок розбудови народу. І тут не завстидаємося ми, українці, перед іншими народами, бо з гордістю можна сказати, що таки й релігійно й культурно наш нарід не стоїть на позадньому місці поміж іншими. Але тут якраз слід звернути увагу, що не сміємо застоятися і казати, що вже досить. У духовно-релігійному житті, у культурному й науковому розвиткові маємо перед собою широко відкриту майбутність, яка не має кінцевої точки, але завсіди отворена широко на все кращі й багатші можливості.

Варто б часами застановитися над нашим минулим. Випали з наших рук і попали в чужі всі великі простори родючої землі, чудові багаті храми, великі манастирі, палаци, домівки, різні центри й інституції. Зате залишилося дещо з нашого, бо взяли ми зі собою на чужину свою культуру, духовні здобутки, а головно нашу віру і релігійність. Цього ніхто не знищив ще в українських душах. Все, що матеріяльне, легко може випасти з наших рук й попасти у не нашу власність. Не так з духовними багатствами, які залишаються з людиною, куди б вона не пішла й серед яких обставин вона не знайшлася б.

Отож то, хоч немає сумніву, що далі нам потрібно дбати про матеріяльний розвиток наших домів і забудовань, бо це конечне, але потрібно ще більше уваги звернути на виховні цілі, які запевняють нашу майбутність.

Знаходимо поміж людьми справжніх меценатів, які дають княжі пожертви на різні забудування. І це свідчить, що нарід бажає мати себе високо в суспільному житті. Але може було б добре звернути більше уваги на поміч для духовної розбудови народу чи то тут, чи по різних країнах нашої еміґрації. Часто на великі будови, в короткому часі даються щедрі тисячі, а коли йдеться про збірку на виховні цілі — то воно не йде так гладко.

Виглядає, що справа легша для жертводавця, коли вона більш конкретна і видна, тобто коли дається свою поміч на будову дому чи церкви, бо такі забудування повстають скоро й видно овоч з пожертв. Коли ж ідеться про справу виховання майбутніх духовних одиниць, — то воно менше видне й бере багато більше часу. Зате ж як це багато більш шляхетне діло й більше користи воно приносить і принесе для народу.

Коли говоримо про правдиву розбудову нашу, то таки слід звернути більше уваги на цілі виховничі. Виховати, наприклад, одного священика не легке діло, але конечне, і не менше повинно б бути зацікавлення наших щедрих віруючих людей вихованням духовних провідників для народу. Їх можемо виховувати в країні, де проживаємо, і можемо спомагати тих, що по інших, менш багатих країнах, можуть і бажають стати на службу Церкви і Народу.

Коли допоможемо виховати духовного діяча, священика, місіонера, — тим прислуговуємося духовно до незнищимого добра народу, бо будуємо тоді правдиву Божу Церкву й приносимо непроминаюче добро для усіх.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ПОСИЛЕНІ заходи, західнім дипломатам і перебуваючим в СССР журналістам не вдалося довідатися нічого про долю совєтського дисидента академіка Андрея Сахарова. Натомість Кронід Любарській, який в Парижі видає бюлетень „Вєсті с СССР" повідомив кореспондентів, що дружину Сахарова Єлєну Боннер бачили на вулиці Ґорького, як вона заходила у супроводі двох „мужчин в цивільному", без сумніву аґентів КҐБ, до хлібного магазину. Ці інформації свідчать, що Є. Боннер перебуває під домашнім арештом, бо інакше в СССР нікого не стережуть у двійку аґенти КҐБ. Прокуратура правдоподібно підготовляє процес проти неї, бо в її справі вже допитували багато осіб, між іншим А. Подрабінека і В. Бахміна.

ВЕЛИКІ АВТОМОБІЛЬНІ фабрики у Дітройті є занепокоєні проєктом закону про обов'язковість повітряних торб або поясів безпеки у всіх автомобілях. Вони уважають, що це піднесе ціну авт від 100 до 1,000 долярів і тим самим знизить купівлю нових авт.

ДЛЯ АТЛЕТІВ З ЦІЛОГО СВІТУ, які приготовляються до подорожі до Лос Анджелесу на літні Олімпійські Ігрища, що починаються в суботу, 28-го липня, цей тиждень був сповнений повідомлень про незадовільну якість повітря та мряку в східній Каліфорнії, а головно в Лос Анджелесі, де по радіо цього тижня можна було почути пересторогу: „Дуже нездорове повітря — якщо можете, залишайтеся в хатах". Організатори Олімпійських Ігрищ, місцева влада і взагалі мешканці Лос Анджелесу сподіваються, що температура, яка, при нездоровій якості повітря, досягла 90 і більше ступенів, спаде перед початком Ігрищ.

ЖИТТЯ І ЗДОРОВ'Я (4)

Д-р Ростислав Сочинський

Здоров'я старших громадян

На якість здоров'я, не тільки старших людей, впливає багато чинників. Відповідне відживлення, щоденні вправи, періодична лікарська опіка, духова активність, це все сприяє доброму здоров'ю і самопочуванню.

Коли лікар приписує якісь ліки, точно треба дотримуватись його інструкцій. Самолікування або поради інших недосвідчених і некваліфікованих осіб, хоч як би вони не здавались бути переконливими, можуть не раз довести до катастрофальних наслідків. Ліки спрямовані на те, щоб попередити погіршення існуючих недуг, або ж усунути деякі неприємні, хоч може й незагрозливі їх ознаки. Лікарська опіка допомагає переводити щоденні зайняття багато легше й приємніше.

Старші віком особи часто терплять на депресію, збентеження, страх або запаморочення голови. Іноді вони втрачають бажання зустрічатись і спілкуватися з родиною або давніми приятелями. Це проблеми, які можна облегшити або цілком їх позбутись з лікарською допомогою, але їх треба широко відкрити лікареві.

Раціональне відживлення, — це дуже важливий чинник в утриманні доброго здоров'я. Старші люди в наслідок сповільнення метаболічних процесів вимагають менше кальорій, але їх пожива мусить містити підставові складники харчів з кожної ділянки: а саме — м'ясо, рибу, свійську птицю, яйця, молочні страви, хліб, кашки, певні товщі, ярину та овочі.

Коли лікар поручає спеціяльну дієту, треба докладно її дотримуватись, обмежена дієта не конче зменшує апетит.

Щоденні фізичні вправи, це — одні із складників, які утримують добре здоров'я. Вони поліпшують обіг крови, поглиблюють віддих, скріплюють силу м'язів і гнучкість суглобів, а також утримують здорову діяльність серця.

Якість фізичних вправ залежить від загального здоровного стану даної особи. Такі вправи старша особа повинна починати поволі, збільшуючи їх зусилля поступово. Це може бути певний рід гімнастики, або ж спортової гри, як ґольф, теніс, плавання, садівництво, мадрівка тощо. Лікар може допомогти укласти певну програму фізичних вправ, корисних для даної особи. Не раз нелегко приходиться звикнути до щоденної програми таких вправ. Особа, що переведе це послідовно у життя, буде нагороджена здоровіщим виглядом і щасливішим самопочуттям.

Духове збудження

Поруч з утримуванням здорового та діяльного тіла, не треба забувати, що мозок потребує також постійної активности. Читання часописів, книжок, зацікавлення біжучими подіями, участь в дискусіях з іншими на різні теми — це все утримує старшу людину інтелектуально здоровою та діяльною. Треба використовувати всі можливості культурних розваг, відвідуючи кіно, концерти, музеї, відчити, чи спортові змагання.

Багато старших віком людей здібні далі жити у своїй власній хаті, чи помешканні з допомогою різних установ суспільної опіки. Більшість з них бажала б жити серед своїх/рідних, хоч таке життя в тісному родинному кружку може мати поруч добрих також неґативні риси. Кожний член домашнього господарства, це — своєрідний тип людини з власними бажаннями і потребами. Для гармонії співжиття він повинен шанувати права і бажання самотности інших. Коли це можливе, старша особа, яка живе з родиною, повинна мати свою власну кімнату, чи частину хати, де вона може займатись своїми зайняттями без перешкоди, не заваджаючи іншим, — а поруч з тим мати товариський контакт з родиною і приятелями, маючи змогу їх відвідувати, а також запрошувати їх до себе в гості.

Живучи з родиною, старша особа повинна відчувати, що вона є невід'ємною частиною цієї родини. Це почування буде ще більше скріплене фінансовим вкладом у видатки домашнього господарства та фізичною допомогою у легкій хатній праці (наприклад: чищення чи прибирання). Старший член родини повинен брати участь у родинних подіях, але ж з другого боку не сміє втручатися „у несвої справи".

Життя у притулках для старших

Коли з тих, чи інших причин старша людина не має змоги жити зі своєю родиною, або не всилі утримувати свого приватного помешкання, вона має можливість приміщення у притулку для старших.

Такі притулки приватні, чи публічні далеко кращі сьогодні, як були вони кільканадцять років тому. Більшість з них дають сеньйорам задовільну лікарську опіку, бездоганні санітарні умовини, здорове відживлення, культурні розваги, групові зайняття і почуття товариськости, іншими словами: такі притулки вважаються сьогодні цілком пристойним місцем для проведення років т. зв. „золотої осени". Оплати за перебування у таких домах для старших-досить високі, але їх здебільшого покривають різні суспільні здоровні забезпечення.

(Продоження на ст. 4)

Оксана Бризгун-Соколик

УКРАЇНА — 1933

III.

Слобода Веселе, — себто вільне, не кріпацьке — заможне село. Веселе з 300 дворів, зникло цілком. Земля була переорана, не лишилося з нього сліду ні на землі, ні на мапі...

Діти мандрували без надії, і брат п. Ь. помер з голоду у нього на руках. Його забрала підвода, що везла мертвих, і хотіла зразу забрати з трупами і його, бо ледве на ногах тримався. Та хтось сказав: залишім його. Підберемо мертвого в поворотній дорозі. І так безпритульний 14-літній хлопчина помандрував далі і опинився в дитячому будинку, де хоч голодував, та все ж урятувався.

І після того всього, совєтська амбасада в Оттаві далі пише, що в той час в Україні, в 1933 році, панувала атмосфера енерґійної праці та безприкладного ентузіязму....

Далі — амбасада вияснює менше число населення України після 1933 року. Мовляв, від 1929-го року число населення стояло на рівні 32 мільйони. Чому не побільшилося? Бо сотки і тисячі людей із західньої частини СССР полишали свої хати і виїхали на північ та схід, де країна розбудовувалася, і де можна було знайти працю, де були кращі професійні умовини..."

Іван Коляска у своїй книзі „Два роки в Совєтській Україні" пише (стр. III). Після того, як відкрили всі злочини Сталіна, в часі XX Конґресу в 1956 році, видатний український поет Малишко встав на засіданні Спілки Письменників і вимагав публічно, щоб засудити Молотова, Каґановіча і Малєнкова за смерть 10 мільйонів населення в Україні в часі голоду в 1932-1933 роках. Число 10-ти мільйонів заскочило присутніх і вони питали, звідки він це знає. А він спокійно відповів, що з офіційної недрукованої державної статистики... Ніхто не протестував, ніхто цього не відкликав, ніхто не назвав неправдою...

Десять мільйонів жертв голоду в Україні. Не „понад 7 мільйонів" — як ми звикли тут говорити. Не, як наша Українська Енциклопедія пише 4 до 5 мільйонів, а в іншому місці - два і півмільйона... 10 мільйонів. На 30 мільйонів населення — це третина. Це — як би тут, зараз, щотретій з нас. Двох вижило, третій помер.

А проф. Конкест в доповіді виголошеній в Торонто з нагоди тижня Курилика твердить, що після найновіших наукових дослідів вимерло 14 мільйонів населення від голоду і недуг спричинених голодом та недоживленням. У той час, як всі знають що в Москві і цілій московщині можна було купити, міняти і торгувати все, що хочеш. І люди чіплялися на потяги, виїздили без дозволу з України, щоб роздобути хоч барабольку для своєї родини... Як вони повертали, їх ловили все їм відбирали та ще карали засланням...

Чи можна собі уявити, щоб людина могла так поступити супроти другої людини?

Пані О. Т. з Торонто свідчить: Вона жила над рікою Кустелів в Кобиляцькому повіті. Там була родина з трьома дітьми. Мали три десятини і не хотіли вступити до колгоспу. Їм відібрали худобу і вони втекли на Донбас. По дорозі помер синочок з голоду. Батько не міг дістати праці, помер на атак серця. Мати з двома доньками пішла до свого брата, який боявся її прийняти, щоб теж не стати „ворогом народу".

Вона повернулася до порожньої хати, з якої влада забрала все, не залишила ані лавки. Мати померла. Залишилися дві дівчинки. В тому домі зачали збиратися непритульні діти. Жило їх там 15, ловили мишей, їжаків, збирали кульбабу, траву... Одна зі сестричок тяжко захворіла на дезинтерію, прийшла лікуватися до д-ра Т. Пані Т. хотіла собі її затримати та рятувати, а вона просила взяти і сестричку. За кілька днів вона померла, а сестричка врятувалася. З 15-ох дітей вижили тільки три — хлопчик. І з родини — одна дівчинка. І, от, з двадцяти осіб — залишилося тільки четверо.

Селяни мільйонами вмирали з голоду. Журналіст Малколм Маґґеридж повернувся з України до Москви, де на конференції колгоспних ударників Сталін заявив: „, — Ми привели всю масу селянської бідноти до колгоспів. Таким чином ми піднесли їхній життєвий рівень до рівня середняка. Це означає, що принаймні 20 мільйонів селянського населення ми врятували від злиднів і руїни, ми визволили їх із куркульської неволі, ми забезпечили їм через колгоспи краще, заможніше життя. Це великий здобуток, товариші!". Малколм Меґґерідж у статті „Манчестер ґардіян" 27 березня ц. р.

Подібно як і тепер. Тисячі свідків своїх та чужих твердять, що голод був, а совєтська амбасада пише, що це наклеп буржуазної протисовєтської преси...

Тисячі, мільйони жахіть пережили наші сестри та брати під совєтами. Як пані О. Т. сказала — „гуманна влада і добровільний вступ до колективізації".

Ми сьогодні згадуємо. Відзначаємо 50-ліття події, яку здоровим глуздом тяжко збагнути. Яка перейшла всі межі реальности і для вияснення і зрозуміння якої взагалі не має людських слів.

Це — сталося. І ми нічого вже не змінимо. Але ми можемо старатися, щоб ніколи нічого подібного вже не сталося. Ми мусимо усвідомляти наше довкілля і пригадувати постійно, що Москва була і є здібна на все.

Чехи вміли зробити з Лідіців — одного зліквідованого села — світову проблему.

Поляки видали 576-сторінкову книжку „Провідник по місцях боротьби і мучеництва Другої світової війни". (Де між іншим, є включені і українські місцевості, як польська територія). Поставили обеліски в Лондоні і пам'ятники в Торонто і інших містах, які пригадують вимордованих у Катині 14,000 польських старшин.

Жиди не здіймають своєї справи зі світової сцени. Наприклад, щоденна газета „Ґлоуб енд Мейл" в Монтреалі дістає 10-18 пресових звідомлень про жидівські проблеми-щотижня, від українців-кілька на рік. Про кого, очевидно більше пише? У Вашінґтоні недавно засвічували символічні свічечки за жертви нацизму. Присутній був президент Реґен... У Вашінґтоні жиди плянують поставити пам'ятник голокостові. Тижневик „Таймс" з 23-го травня ц. р. зареаґував на те статтею, де між іншим пише: „Візьмім, наприклад, один ґеноцид, що його майже забули. Тепер саме припадає 50-річчя насильного голоду в Україні... Число згинувших напевно вистачаючо велике, щоб його згадувати в Гол оф Фейм в Пантеоні. У висновках він уважає, що треба мати музей-пам'ятник для всіх голокостів, бо ці жахливі факти з історії вчать, що люди є здібні на все...

(Закінчення на стор. 3)

Закінчення шкільного року у Вотервліті

Директор Школи Українознавства Олбанської Округи у Вотервліті, Н. Й., мгр Володимир Літинський відкрив тут у залі Українського клюбу 9-го червня ц. р. церемонію закінчення шкільного року садочку, передшкілля й школи українознавства, вітаючи численно зібрану молодь і її батьків. Голова 99-го Відділу СУА Наталка Кушнір повідомила, що Відділ вів садочок і передшкілля, разом 20 дітей. Виховну працю вели Дозя й Люба Кушніри і Діяна Шевчук. Вони роздали свідоцтва й дарунки дітям.

Духовним опікуном школи був о. парох Т. Гуманицький, координатором—мґр Андрій Дурбак. Науку релігії вчили українською мовою Дарія Спяк, Мирон Бучак, мґр Андрій і мґр Тетяна Дурбаки, англійською мовою—Ґлорія Дік, Ірина Армео, Джан Вулф, Марія нна Ґачов і Герґіос Сарбанес (грек з теологічною освітою).

Потім учительки роздали свідоцтва—дітям 1-ої і 2-ої кляс роздали Діяна Байрон і Галина Коргун, учням 3-ої кляси Тетяна Дурбак; учням 4-ої і 5-ої кляс—Уляна Омецінська; градуанткам 8-ої кляси—Зіновія Білас. Три ґрадуантки—Христя Хорват, Стефа Коновальчук і Стефа Коцур з Трою, дістали свідоцтва й гарні книжки

Голова Окружного комітету УНС Павло Шевчук роздав учням грошові дари по 25 дол. Учителька З. Білас промовила до молоді, щоб влітку відбули табори молоді, щоб не забували за українську мову і книжку, щоб повернулися до української школи. Христя Хорват подякувала від градуанток усім учителькам за виховну працю. Директор В. Літинський подякував голові Батьківського комітету М. Філеві за добру співпрацю; касирці М. Скалій, учителькам і всім батькам молоді. Голова Батьківського комітету Микола Філь подякував о. Т. Гуманицькому за шкільний будинок, за зорганізування навчання, подякував директорові школи та всім учителькам і учителям, Окружному Комітетові УККА за дар 400 дол. на потреби школи, Відділові СУА за ведення садочка й передшкілля, д-рові О. Якубовичеві за лікарську опіку, Українському Клюбові за залю.

У Школі Українознавства навчається 44 учні, в садочку й передшкіллі—20 дітей. Потім союзянки запросили всіх на прийняття.

Побажати б, щоб усі українські діти Олбанської Округи користали з цієї школи. До того повинні причинитися наші священики та всі наші організації.

Громадянин

Українська оселя для пенсіонерів

У стейті Ню Джерзі, недалеко українського православного центру св. Андрія в Бавнд Бруку, є так-зване Українське Село, власником якого є українська православна парафія св. Володимира в Ню Йорку, що розпочала будову апартаментів для пенсіонерів.

Зразу після закінчення Другої світової війни улюблений усіма настоятель парафії св.п.о. протопресвітер Лев Весоловський закупив фарму розміром понад 110 акрів для вжитку парафії і назвав її Українським Селом. Через це Українське Село прибули до Америки понад тисяча родин українців різних віровизнань та переконань, яким покійний о. Лев підписував афідавіти для переселення з таборів в Европі. Згодом на селі почали виростати маленькі хатки - бонґала, побудовані парафіянами для літнього відпочинку.

На селі влітку щонеділі влаштовувано пікніки, на які з'їзджалися тисячі людей з близьких та далеких околиць, щоб відпочити, подихати свіжим повітрям та провести вільний час на лоні природи. Треба пригадати, що перші літні відпочинкові табори української молоді, як Пласт та ОДУМ, також відбувалися на Українському Селі, яким парафія уділила площу безкоштовно.

Так на початках проходило життя на Українському Селі.

Але час міняється. Наша молодь покупила свої власні оселі, а багато старших віком відійшли у вічність і „поселились" на цвинтарі св. Андрія, що розположений недалеко села. Для Українського Села настав критичний час. Податки на землю щорічно почали збільшуватися і парафія не мала змоги сплачувати їх. Тому Парафіяльна Управа вирішила продати частину непридатної для парафії землі та побудувати апартменти для пенсіонерів, виключно для українців без різниці їх віровизнань та переконань. Багато пройшло часу, щоб виготовити пляни на 60 помешкань з двома та одною спальнями та урядово їх затвердити. Тепер село має зовсім інший вигляд.

Побудовано досі один будинок на 12 помешакнь, в якому вже мешкають українські родини. Другий будинок приготовано до будови.

Коло нашої каплиці розбудується велике озеро на три акри з доступом тільки для мешканців села для купання та ловлі риби.

Оселя зареєстрована в стейті Ню Джерзі, як Асоціяція української православної церкви св. Володимира для пенсіонерів. Помешкання продаються всім українцям від 50 років життя та без дітей. Кожний, хто купить апартамент, дістає відповідний документ як власник своєї хати.

Хто бажає купити помешкання просимо приїхати на Українське Село і подивитися, або звернутися телефоном по інформації: від понеділка до п'ятниці від 6 - 11 год. вечора: (212) 232-0068, або в суботу і неділю від 3 - 8 год. вечора: (201) 271-0116.

Ми віримо, що багато наших людей заробили собі заслужений відпочинок на лоні природи в зелені і коло ставка.

І. Куравський

Небувалий ювілей д-р Марусі Бек

Громадський комітет для відзначення 50-річчя суспільно-політичної праці д-р Марусі Бек влаштував їй насправді небувалий ювілей. Він зумів спонукати до участи в ньому численних та видатних особистостей; подбати про високопоставленого головного промовця, президента СКВУ, адвоката Петра Саварина; видати розкішну ювілейну програму-книжку та влаштувати пишний бенкет, який завершив цей світлий ювілей.

Небувалий був цей ювілей тим, що приблизно 250 видатних українців, а серед них: владики, священики, політичні провдіники, громадські діячі, редактори, мистці, професори, інженери, доктори й інші, близькі співпрацівники й приятелі ювілятки — включились у Почесний комітет. В списку членів того Комітету видніли такі прізвища: Преосвященний Митрополит Владика Мстислав, Єпископ Іннокентій, ЧСВВ, Єпископ Марко, президент СКВУ, адвокат Петро Саварин, генерал Петро Григоренко, голова ГельсінкськоїГрупи; канадський сенатор Павло Юзик, д-р Іван Флис, голова УНС; Іван Олексин, голова Братського Союзу; мґр Марія Квітковська, голова СФУЖО; д-р Яків Маковецький, голова Проводу ОУН; Іванна Рожанковська, голова СУА; Софія Проців, голова ОУК Канади, та багато інших, яких неможливо тут перерахувати.

Був ще Крайовий ювілейний комітет, який нараховував 140 осіб. Насправді він був не крайовий, а радше міжнародний, бо в ньому були заступлені чотири континенти. За старанням всіх тих комітетів, українці склали приблизно 7,000 долярів на Літературну Фундацію ім. Марусі Бек, доказуючи цим не тільки свою пошану, але й свою вдячність за її минулу працю, а одночасно даючи змогу для продовження цієї праці в майбутньому.

Велику пошану до ювілятки виявили й американські урядові чинники та поважні українські установи своїми численними привітами, грамотами та свідоцтвами признання. Серед них були привітальні листо від наукових інституцій, крайових централь, політичних середовищ, різних професійних, церковних та громадських організацій. Навіть Президент ЗСА, Роналд Реґен прислав привітання, в якому, між іншим, написав: „Ваша відданість та посвята здобули вам пошану у всіх, хто вас знає. Ви є надхненням для всіх нас!".

Подиву гідна була ювілейна програма-книжка. Обгортка зразу принаджувала своїм мистецьким оформленням. На синьому фоні, обведеному золотою крайкою, вміщені в круглих формах-рамках сім світлин Марусі Бек з різних періодів її життя. В горішньому лівому кутку на білому фоні пишалися золоті — 50, прикрашені золотим лавровим вінком. Зміст, цікавий та багатоілюстрований, займає 44 сторінки. Видруковані там привітали резолюції та проклямації від президента Реґена, губернатора стейту Мишиґен, мейера та Міської Ради Дітройту та мейорів Дірборну, Гемтремку, Ворену, Лівонії, Еллен Парку Овк Парку та інших урядових чинників з цілого повіту Вейн. Їх доповнюють привіти-листи від українських установ, організацій та окремих осіб. На превеликий жаль, як проголосив представник Комітету, не можна було включити в ювілийну програму ту масу привітів, які наспіли після її видрукування.

Особливе зацікавлення викликують чотири монтажі світлин в ювілейній програмі під заголовком — „Маруся Бек в образах". Вони представляють різні епізоди з її життя. Поміщено ще дві більше світлини — одна зображує інавгураціюМарусі Бек, коли її вперше вибрано до Міської Ради друга зображує засідання Міської Ради, яким проводить Маруся Бек, як її голова. Неможна поминути й прекрасну світлину Марусі Бек в українському одягу з її юних днів, під час перебування в Західній Україні. Подано ще список членів Почесного комітету, членів Крайового ювілейного комітету, жертводавців на Літературну Фундацію ім. Марусі Бек, членів Ділової президії й членів Громадського комітету та всіх комісій, які подбали про підготовку та переведення цього відзначення-бенкету.

Сам бенкет відбувся 17-го червня ц.р. у прекрасно удекорованій, завдяки хистові та зусиллям С. Добровольського, та виповненний по самі вінці просторій залі православного катедрального храму св. Покрови в передміст Дітройті — Савтфілді. При вході ювілятки на залю привітали її за українським звичаєм хлібом-сіллю та супроводжували її до головного стола д-р Микола Григорчук та декілька дітройтських жінок-піонерок: Катерина Хомяк, Катерина Кобаса, Ірена Козаченко та Василина Марфей. Двоє дітей, Катерина Коваленко та Андрій Карпенко, вели перед, несучи американський, український та канадський прапорчики. Вже при столі подали п-і Марусі великий калач; „Міс Україна" (1983 р.) Христя Владич подала червоні троянди, а молоденька Настуня Віхар пришпилила їй орхідею.

Зенон Василькевич, заступник голови Комітету відкрив бенкет, покликуючи до слова митрофорного протоієрея о. Нестора Столярчука, який проказав молитву-благословення перед обідом. Тоді З. Василькевич запропонував тост за здоров'я ювілятки, а публіка гучно проспівала „Многая Літа".

Після обіду Емілія Запорожець, голова Комітету, яка дала почин до цього відзначення, виголосила вступне слово та представила тосмайстра проф. Степана Віхара, який проводив цілою програмою. Після представлення гостей за головним столом він представив ред. Михайла Смика, який обширно говорив про наступного промовця президента СКВУ П.Саварин який прибув з далекого Едмонтону зі своєю дружиною п-і Олею. Його промова була одною з найголовніших точок програми. Вона була виголошена у спокійному поважному тоні й пройнята такою безпосередністю та щирістю, що зробила глибоке враження на слухачів. „Маруся Бек, — сказав промовець, — унікат. Це незрівнянна, неперевершена досі громадська діячка в ЗСА". Він заявив, що ставиться до неї з пошаною і з любов'ю, бо вона чесна, відважна, завзята, щедра та передусім — ідейна людина, що всеціло посвятилася українській справі. Подаючи приклад за прикладом з її біографії, він доказував, як вона всупереч всяким пересудам проти жінки в політиці; всупереч великим перешкодам - своїм талантом, своєю працею, своєю послідовністю та своєю відвагою - досягла непересічні успіхи в американському політичному світі. Промовець звернув також увагу на темну сторінку в нашому суспільному житті, а саме на брак провідників з духової еліти, яка має нести відповідальність за стан нашого народу на поселеннях. Він уболівав над браком українців на високих державних постах чи в законодатних тілах в ЗСА. Тому він уважає, що особливо треба цінити Марусю Бек: „Мені здається, що американська Україна кращої репрезентантки за Марусю Бек не мала й ще довго не буде мати". Добре було б, продовжував він, якби українці ЗСА та Канади брали собі приклад з неї. Публіка нагородила промовця рясними та довготривалими оплесками.

Потім розпочалася мистецька частина. Як завжди, відома мецо-сопрано Христина Липецька чарувала присутніх своїм прекрасним голосом, виконавши у супроводі талановитої піяністки Марії Лісовської 6 пісень та додавши духового корму до бенкету. Пісня „Владико Неба й Землі" вона викликала особливо святковий настрій. Це піднесення продовжила мґр Марія Лазарчук, коли помистецьки передала поезію „Хто я?", автором якої є Маруся Синенька, псевдонім Марусі Бек. Орися Гнатчук, шкільна товаришка Марусі з Коломиї, передаючи свої спогади про їхні спільні переживання на шкільній лавці й в Пласті, розкрила перед публікою той важливий період життя Марусі бек, в якому почала творитися її українська душа.

Проф. Віхар опісля накреслив короткий профіль ювілятки, англійською мовою, а відтак представив стейтового сенатора Джек Фексона, який вручив ювілятці свідоцтво признання від сенату. Посол Юстина Барнз дала Марусі Бек свідоцтво признання від стейтової палати послів та несподівано виявила, що вона українського роду та що вона є колишньою ученицею Марусі Бек з одної з її вечірніх шкіл українознавства.

Надзвичайно приємно було дітройтським громадянам познайомитись з членами родини Марусі Бек, які здебільшого приїхали з Пітсбурщини, та вислухали привітання для неї, яке від імени родини висловив її брат, о. протоієрей декан Андрій Бек, теж з Пітсбурщини. Він заявив, що всі члени родини горді за свою Марусю і її досягнення, але одночасно виказав на те, що тільки вони справді знають, яким тернистим був іноді її життєвий шлих та як завзято вона поборювала всі перешкоди, особливо при допомозі брата Івана. Шкода тільки - закінчив о. Андрій Бек, - що наші батьки не дожили до цієї хвилини, щоб з нами втішатися успіхами їхньої доні, якій вони так багато дали".

Врешті, прийшла черга ювілятці відгукнутися. Глибоко зворушена, але з питомою їй красномовністю почала вона свою промову такими словами: „Нестримною повінню почуттів заливається моє серце!" І ті почуття, немов бистрою річкою, випливали з її серця. В своїй скромності, вона заявила, що все те, що вона робила, чинив і чинить кожний свідомий українець, сповнений любови до рідного краю. Себе вона уважала відмінною тільки тим, що, хоч не народжена в Україні, полюбила її цілим своїм єством: Це любов була тим двигуном, що спонукала її до постійного чину.

Розвиток свого українського „я" вона приписала не тільки своїм батькам, але й своїм вихованикам в Західній Україні, своїм шкільним товаришкам і пластунам, а не менш і своєму братові Іванові, який був її духовим батьком, дорадником та захисником. Вона назвала себе вихованкою цілої спільноти, бо її „різьбило не тільки життя, але й всі ті українці по всьому світі, з якими вона зустрічалася та співпрацювала". Вона щиро подякувала всім, що причинилися до звеличення відзначення 50-ліття її праці та взивала, як завжди, до об'єднання наших зусиль під проводом нашої найбільшої та найважливішої установи, СКВУ, щоб врешті, могли українці подолати своїх ворогів. Вставши з місць, довготривалою овацією присутні схвалили її слова.

Після того відбулася особливо зворушлива сценка, коли Маруся передала своєму братові Іванові особисту „грамоту"-лист, який вона написала, висловлюючи йому подяку й признання за те, що „ціле життя стояв поруч мене й сьогодні йому належиться стояти поруч мене".

З уваги на те, що програма надто довго протягнулася, тостмайстер був примушений обмежити число тих представників організацій, які бажали прилюдно передати свої привітання та свої подарунки ювілятці. Проте, Емілія Запорожець, голова Комітету, передала грамоту від Громадського комітету. Софія Ендерсон вручила ювілятці чудовий український жупан, подарунок від Громадського комітет. Д-р Гелена Сухара, представниця Інтернаціонального Інституту, передала подарунок від цієї установи — чудову мадонну різьблену з дерева за українським стилем.

Ліда Колодчин, голова Округи СУА, від імени Головної Управи СУА, подарувала погруддя Н. Кобринської та золоту відзнаку СУА; Катерина Кобаса, голова 26-го відділу СУА, до якого належить Маруся Бек, передала грошовий дарунок; Тері Винзлов — чек на 100 долярів, як пожертву на Літератерну Фундацію від української православної парохії в Мікіз Ракс, Па. Відома мисткиня з Чикаґо Міка Гарасовська-Данчишин передала привіт від чикаґських жінок та подарунок — ураїнські платівки. Секретарка сенатора Левіна передала привітання від сенатора та копію його привітання, яке було поміщено в Конґресовому Рекорді. Вкінці Ірена Зелена, заступаючи голову КУК у Виндзорі, п-і Романів, передала привітання від українців у Виндзорі, Канада. Потім тостмайстер проголосив тим, що ще тиснулися до мікрофону, що ювілятка радо зустрінеться з ними після офіційного закриття бенкету.

Проф. Віхар подякував всім учасникам, місцевим та позамісцевим, за їх численну участь та запросив о. д-ра Севастіяна Сабола, ЧСВВ, до кінцевої молитви. Після того відспівано український національний гимн „Ще не вмерла Україна".

Після закінчення ювілятку обступили її доброзичливці й ще довго вона вітала та розмовляла зі своїми приятелями, а особливо з позамісцевими. Присутні нерадо покидали залю, бо були в надхненному настрою та навіяні тим теплом, щирістю та любов'ю, що переважали серед публіки, яка зійшлася, щоб урочисто та гідно відзначити 50-ліття суспільно-політичної праці в усій діяспорі відомої та шанованої української патріотки д-р Марусі Бек.

Степан Віхар

Під час бенкету в честь д-р М. Бек

Україна...

(Продовження зі ст. 2)

Цю жахливу трагедію нашого народу ми ніколи не забудемо, і будемо завжди згадувати. Але то замало. Ця трагедія є завелика, щоб її тільки пам'ятати.

А в Україні її згадувати не можна. Її не має в жадній історії, ані в енциклопедії у Совєтському Союзі. Коли на конгресі партії Малишко мав відвагу встати і сказати „...під суд Молотова, Маленкова і всіх інших вбивників українського народу", — ми мусимо тут тим більше на ввесь світ сказати „під суд Росію за народовбивчий голод в Україні!" І не тільки кричати, а діяти: вже і рішучо. На останній Пленарній Сесії СКВУ було прийнято одноголосно резолюцію — засудити Совєтський Союз за цей злочин.

У Торонто ми були свідками цінної програми на Сі-Бі-Ес („П'ята домена") — про голод в Україні. Коротко після того появився у щоденній місцевій газеті „Торонто Сан" лист Дон МекКі, в якому він із здивуванням і обуренням питає, чому він досі про те нічого не знав, чому його про те в школі не вчили. Це не вина канадських чи американських шкіл. Це вина наша. Ми мусимо більш аґресивно всіх інформувати, давати матеріяли, а тоді вимагати. Нам треба збирати систематично зізнання усіх тих, які загинули, як і тих, що були виконавцями того злочину. Як будемо мати солідну бібліотеку повну документації, так як, наприклад, це робить Візенталь в справі жидівського голокосту, тим зможемо багато осягнути.

Ми мусимо вияснювати з документами нашому довкіллю, що голод тридцятих років — це не відокремлене явище. Це частина акції, до якої належить і нищення Православної Автокефальної Церкви, процес СВУ та СУМ, в кінці 1920-их років винищування нашої інтелігенції, в 1934 році, і переслідування та нищення Української Католицької Церкви в 1945 році. Метою цієї акції є знищити українську людину, знищити українську ідею. Але ворог цього не осягнув. Дві третини населення пережив голод. Багато виїхало на Захід, Пан Біг ласкаво схоронив багатьох, щоб могли розказати, щоб могли свідчити.

Рік 50-ої річниці кінчається. Але не сміє кінчитися наша пам'ять про ті страшні події. Наше приречення „Ніколи не забуду" зобов'язує нас і далі плянувати та вміло переводити інформативні акції та доводити до відома широкого загалу трагедію України. Я пропоную вислати від нас, зібраних тут сьогодні,резолюції до Об'єднаних Націй, до вашого стейтового та державного урядів.

Ми з моєю дружиною глибоко були зворушені сьогодні в церкві, як побачили ваш вінок у пам'ять жертв голоду з горіючими лямпадками, прикрашений колосками збіжжя. За кожний такий колосок у 1933 році була б людина розстріляна...

Ваш вінок хай залишиться в пам'яті нас усіх нев'янучим вінком страшної трагедії, і нехай пригадує нам, що це є наш моральний обов'язок супроти жертв голоду та наших сестер і братів в Україні говорити про них правду світові. Це наказує нам наше християнське і національне сумління.

„Листи читачів" повинні бути не довші, як одна сторінка машинопису, друкована через два інтервали Лист повинен торкатися тем, порушених тільки на сторінках „Свободи". Реагувати слід до десяти днів після опублікування матеріялу. Якщо лист пишеться рукою, то слід писати його чітко і виразно і також з великими відступами поміж рядками. Редакція застерігає за собою право скорочувати листи й виправляти мову, як і скреслювати різкі вислови.

Здоров'я...

(Закінчення зі стор. 2)

Осередки денної опіки

Такі центри, це — відносно нові влаштування, де старші віком люди, які вимагають певної уваги, але не постійної опіки, яку дають їм лікарі, чи притулки, проводять час під час дня, маючи щонайменше одну гарячу страву, легкий доступ до лікарської допомоги, а також відповідні товариські розваги.

Інші альтернативи

Старші громадяни сьогодні мають до вибору багато інших приступних для них можливостей приміщення, а саме життя у окремих готелях, чи мешканевих комплексах для пенсіонерів, де їм запевняють безпеку й вигоду.

Емоції

Старша віком особа часто зустрічається із скорботними життєвими ситуаціями, такими, як, наприклад, втратою члена родини чи близького приятеля, зменшення, а іноді й втратою заробітку, втратою почуття власної гідности, а також із острахом перед фізичним і духовим занепадом. Напруження пристосуватись до тих проблем, які накидає на людину процес старіння, може не раз викликати тривогу та пригнічення.

Тривога — це страх і тяжке передчуття, що щось погане може статись. Певну дозу такої турботи тяжко обминути і зона може стати складною ситуацією, яка шкодитиме щоденним зайняттям. Деякі ознаки тривоги виявляються у формі подражнення, безсоння, втратою апетиту, болів голови та інших фізичних недомагань.

Пригнічення, або депресія — це відчуття безмежного смутку, яке характеризується втратою ваги тіла, забуванням, збентеженням, відчуженням, браком енергії, байдужістю до свого оточення та іншими менше ясними фізичними симптомами.

Коли старша особа відчуває ці тривожні ознаки, вона повинна звернутись до свого лікаря. Пригнічення і тривогу можна успішно лікувати медикаментами, відповідними порадами, і у крайніх випадках — психотерапією.

СКВОР поглиблює контакти з Владиками Українських Церков

Філядельфія, Па. (СКВОР). — Ідея скоординованої діяльности на полі виховання молодого покоління являється головною метою діяльности Світової Координаційної Виховно-Освітньої Ради при СКВУ, тому її відношення до Українських Церков є преважливим. В тому намірі, члени управи СКВОР д-р Роман Дражньовський і Любомира Крупа відбули авдієнцію у Владики Стефана у Філядельфії 15-го червня ц.р., щоб подати Владиці інформації про працю і проєкти СКВОР, як також просити порад і допомоги в їх виконанні.

В інформативній частині обговорено три проєкти, а саме: опрацювання бібліографії шкільних підручників й інших навчальних матеріялів українознавчих предметів; збирання, оформлення і видання двомовної збірки на тему 1000-ліття хрищення України для вжитку у школах та організаціях молоді; переведення конференції вчителів українських шкіл Канади і ЗСА.

Хоч дотепер спорадично появляються списки шкільних підручників, вони не охоплюють всіх шкільних видань, а є радше льокального характеру. Тому конечним є дати вчителям повновартісну бібліографію шкільних посібників, які появилися на різних континентах. Це уможливить школам, головно тим, які віддалені від українських центрів, вибирати більш підхожі навчальні матеріяли, відповідно до позему їхньої школи. Одночасно така бібліографія буде віддзеркалювати і документувати великий вклад праці вчителів-авторів і видавців шкільної літератури. Дир. Віктор Педенко в Торонто вже почав працю над цим проєктом.

Тисячорічний ювілей хрищення України зближається дуже швидко, тому українські школи і організації молоді повинні вже тепер почати приготовляти молодь до них. СКВОР розпочала працю над збіркою матеріялів на цю тему і буде старатися видати її ще в цьому році.

Хоч шкільні журнали чи окремі статті передають нові ідеї та методи навчання і виховання, однак, найбільш успішними у виміні досвіду й ідей є професійні конференції.

СКВОР плянує зорганізувати в 1985 році триденну конференцію вчителів тих шкіль Канади й ЗСА, включно з церковними школами, де навчають українознавчі предмети. До активної участи в цій конференції будуть запрошені також представники організацій молоді та установ, які працюють в виховній ділянці. Конференція включатиме виставку навчальних матеріялів. Є думка продовжувати влаштування того роду конференцій і по інших континентах. Одна з поважних проблем організування та проведення таких конференцій — це фінансування їх, що не під силу ані СКВУ, ані СКВОР. І в цьому питанні потрібно буде не голослівних „молодь — наше майбутнє" чи інших того роду проголошувань, але зрозуміння українською громадою та українськими установами цих важливих виховних справ та активної їх піддержки. Тепер потрібно дій, поки ще не пізно.

Владика щиро заохочував реалізувати згадані проєкти, подаючи поради позитивного підходу до розв'язання пов'язаних з ними проблем.

Друга частина авдієнції була присвячена обговоренню проблеми спаду числа учнів в школах. За словами Владики, це зумовлене розпорошенням наших громад головно відпливом з українських центрів молодих родин професіоналістів, які поселюються на нових місцях праці. Крім цього є, одначе, признаки того, що молоді стараються втримати зв'язок з українськими центрами і громадськими установами. Якраз в цьому преважлива роля церкви, школи і організації молоді, і їхній контакт з віддаленими одиницями та родинами.

Обговорено справи збереження української мови на нових місцях поселення, що являється пекучою і болючою проблемою. Шукати винних, чи повторювати твердження про почуття меншовартости, справи не поліпшить. Натомість потрібна свідомість важливости зберегти українську мову як основу нашої національної ідентичности. Для цього конечною є співпраця батьків, церков, школи, організацій молоді, і тих установ, які працюють у виховній ділянці. Преважливу ролю відіграють жіночі організації, де згуртовані матері, а за словами Владики „на колінах матері починається перша і найважливіша наука" нового покоління. Від співдії цих всіх виховних чинників залежить успіх виховання молодого покоління.

Покищо тепер треба прийняти дійсність, а це — двомовне навчання у початкових клясах. Якщо цілковито відкинемо двомовність, то стратимо поважне число шкільної дітвори. Однак, Владика Стефан повністю погодився з настановами та висловленим Управою СКВОР проханням, що там, де є певне знання української мови (школи українознавства), там навчання всіх предметів, включно з релігією мусить відбуватися виключно українською мовою. Про наш обряд слід вчити українською мовою, щоб для молоді наша церква не була ще одною католицькою церквою, а Українською церквою! Українська Церква в минулому відігравала важливу ролю у питанні національного збереження.

Понадгодинна авдієнція пройшла швидко, зашвидко. Управа СКВОР вдячна Владиці за його зрозуміння поради та допомогу у насвітленні та можливій розв'язці проблем, які часто виходять поза рамки шкільництва і виховання.

ПОПЕРЕДНІ ЕТАПИ

У Деклярації Закордонного Представництва УГВР п. з. „У Сорокові Роковини УГВР" („Свобода", ч. 133, 14-го липня) треба читати: „З. УГВР, а також ОУН і УПА, родилися в ідейному нав'язанні до традиції попередніх етапів боротьби..."-- Ред.

Товариство прихильників Музею при Церкві-Пам'ятнику в Бавнд Бруку

Дев'ятого червня ц. р. з благословення Блаженнішого Митрополита Мстислава в Домі Української культури в Бавнд Бруку зійшлася невеличка група ентузіястів, щоб заснувати Товариство прихильників Музею при Церкві-Пам'ятнику в Бавнд Бруку. Товариство подумане як самостійна прицерковна організація, завданням якої буде опікуватися Музеєм, мати нагляд над ним, дати йому матеріяльну базу для розвитку і поставити його на професійний рівень.

За 20 років існування Музею тисячі людей мали нагоду оглядати його збірку, в якій, крім дуже рідкісних, унікальних і неоціненої вартости церковних експонатів є також чималі історичний та етнографічний відділи.

Досі всю працю в Музеї здебільшого виконували люди доброї волі, доривочно, безкоштовно, або за мінімальну винагороду з невеличкого фонду, який дає Консисторія. Треба признати, що в таких скромних умовах зроблено багато, зокрема закаталоговано майже 6,000 експонатів, хоч багато з них виставити не можна, бо бракує відповідних стендів. Дуже поважною справою є презервація і зберігання експонатів. Для цього потрібні фонди для технічного влаштування, а також для вишколу працівників.

Усі ці міркування і турботи згуртували приятелів Музею, і вони заснували Ініціятивний комітет Товариства прихильників Музею. Вибрано управу Ініціятивного комітету в складі: Валя Кузьмич—голова, Ніна Ільницька—заступник, Броня Скорупська і Таня Дзівак—секретарі, Настя Грибович—скарбник, Рая Хейлик і Слава Павловська члени. Встановлено висоту членської вкладки—25 дол. річно від особи. Заплянована скликати уставодавчі загальні збори в листопаді ц. р.

Ініціятивний комітет закликає українське громадянство допомогти своїми пожертвами причинитися до розбудови Музею, а зокрема вписуватися в члени Товариства.

Членські внески і пожертви висилати на адресу Кредитівки св. Андрея в Банд Бруку: St. Andrew Federal Credit Union, P.O. Box 375, South Bound Brook, N. J. 08880. Чекі слід виписувати: Memorial Church Museum Fund; Acct. N 1790.

Н. І.

Відбулася ґрадуація в академії св. Юра

Ґрадуація учнів академії св. Юра в Ню Йорку відбулася святочно 16-го червня 1984 року. Єпископ Василь Лостен роздав дипломи 34-ом абсольвентам, а від учнів промовляла Оксана Литвин, пересічна оцінка шкільних предметів якої була в чотирьох роках 90.32.

Після святочної Служби Божої роздача дипломів відбулася в шкільній авдиторії, де Владика Лостен виголосив слово до ґрадуантів і вручив їм дипломи, як також грошові нагороди, зафундовані різними інституціями.

Нагороди одержали: Лідія Микитин 1,000 дол. для найкращого учня зі стипендійного фонду Туранських, Оксана Литвин 750 дол., „салютаторіян", від Української Кредитівки „Самопоміч"; Таня Йогобовська 500 дол. за найкраще знання української мови і третє місце в науці від Батьківського кружка при академії; Віра Сусь і Галя Михальцьо 250 дол. за визначне навчання і спортові осяги від Українського Народного Союзу; Рома Кекіґ 100 дол. за визначне навчання від Відділу Союзу Українок Америки ч. 83; Михайло Гнатишин 100 дол. за свої спортові осяги від Українського Спортового Клюбу; Дебора Сферляцца 100 дол., Галя Дика 50 дол., Малґожата Туркош 50 дол. за успіхи в науці; Маркіян Рекшинський 50 дол. за успіхи в уживанні компютерів; Лідія Микитин 50 дол. за спортові осяги,—усі ці грошові нагороди зафундував д-р Волтер Барон; Данило Мітрінґа 100 дол. за успіхи в науці від Комітету Об'єднаних Українсько-Американських Організацій Ню Йорку, і Ярослав Куземчак 100 дол. за знання українознавства від крамниці Арка.

Всі ґрадуанти одержали в подарунку книжку споминів Софії Гаєвської „Скарби століть", видану Фундацією Українського Вільного Університету.

Вкінці промовила до присутніх Лідія Микитин, найкраща учениця кляси, шкільні ступені якої впродовж чотирьох років були пересічно 96.17.

Нова професійна сила в економіці

У червні цього року закінчила університетські студії молода українка Марійка Біловус-Меєрс, донька Ярослава та Єлисавети Біловусів та внучка широко відомих меценатів, працівників на українській ниві Осипа й Анастасії Біловусів.

У дитячому віці Марійка Біловус навчалася в українській католицькій школі, в середній школі при церкві Непорочного Зачаття ПДМ і також брала участь в літніх Гарвардських курсах українознавства.

Почуваючи себе доброю українкою, вона бачила, що українцям потрібна сильна економічна база, бо, щоб повести хоч би яку пропаґандивну працю, потрібно фонди. Такі міркування спонукали її студіювати економіку.

Високі еконімічні студії закінчила вона з великими успіхами в Овкленд університеті в Рочестері, Мишиґен, де вона отримала високе відзначення „кум лядве".

Марійка Меєрз, з дому Біловус, і її чоловік, американський корпораційний адвокат, якого корпораційна фірма, в якій він працює, призначила на шефа леґального підприємства у Фльориді,—перебрались на Фльориду, до Орландо.

Марійка Біловус-Меєрс

Марійка Біловус-Меєрз має замилування до української історії, а найбільше цікавить її збагачення української спільноти на високому щаблі економічної сили. Марійка ще від дитинства є членкою УНС і Провидіння.

Методій Іванчук

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ІВАН ЛОПАЦЬКИЙ, член УНС Відд. 200-го Т-ва „Вільна Україна" в Озон Парку, Н.Й., помер 2-го червня 1984 року на 71-му році життя. Нар. 1913 року в Руденці, пов. Ліско, Україна. Членом УНС став 1971 року. Залишив у смутку дружину Елізабет, синів Івана, Олексу, Михайла і Петра та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 7-го червня 1984 року на цвинтарі Пайнлови, в Озон Парку, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!
Іван Пригода, секр.

о. Рассел ДАНИЛЬЧУК, член УНС Відд. 481-го ім. І. Франка в Карнегі, Па., помер 2-го червня 1984 року на 61-му році життя. Нар. 9-го грудня 1922 року в Вілкіс Беррі, Па. Членом УНС став 1967 року. Залишив у смутку братів Волтера, Дениса і Данила, племінників і племінниці. Похорон відбувся 6-го червня 1984 року на Укр. Кат. цвинтарі Св. Тройці в Коллір Твп.

Вічна Йому Пам'ять!
Гелен Возняк, секр.

ІВАН СТЕЦИНА, член УНС Відд 35-го Т-ва „Єдність" в Чикаго, Ілл., помер 3-го червня 1984 року на 59-му році життя. Нар. 1925 р. в селі Арланівська Воля - Мостиська, Україна. Членом УНС став 1951 року. Залишив у смутку дружину Пелагію, дві доньки Любу і Марію з чоловіками, сина Івана та 4-ох внуків. Похорон відбувся 6-го червня 1984 року на цвинтарі св. Марії в Еверґрін Парку, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!
Управа.

ПАВЛО ПЕКАР, член УНС Відд. 268-го ім. Дмитра Вітовського у Франкенфорді — Філядельфія, Па., помер 3-го червня 1984 року на 80-му році життя. Нар. 1905 року в Козові Бережанського повіту, Зах. Україна. Членом УНС став 1970 року. Залишив у смутку дружину Марту, доньку Дарію Зазуляк, сина Ярослава з родинами та внуків. Похорон відбувся 6-го червня 1984 року на цвинтарі Св. Марії на Факс Чейсі у Філядельфії, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Омелян Барилко, секр.

ІВАН ПАПЛИК, член УНС Відд. 336-го Т-ва „Сокіл" у Клівленді, Огайо, помер 3-го червня 1984 року на 90-му році життя. Нар. 1894 року в селі Білич, пов. Самбір, Зах. Україна. Членом УНС став 1916 року. Залишив у смутку доньок: Анну, Марію, Ольгу; одного внука і троє правнуків. Похорон відбувся 7-го червня 1984 року на цвинтарі Бруклин Гайтс в Клівленді, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!
Володимир Стригун, секр.

ІВАН ЗАБЛОЦЬКИЙ, член УНС Відд. 379-го ім. св. Юрія в Чикаго, Ілл., помер 4-го червня 1984 року на 76-му році життя. Нар. 6-го червня 1908 року в Україні. Членом УНС став 1951 року. Залишив у смутку дружину Теклю, синів Василя і Марселя з дружиною Катериною і двох внуків; ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 7-го червня 1984 року на цвинтарі Елм Лови в Елмгирст, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!
Василь Семків, секр.

ВОЛОДИМИР ОСТАПЮК, член УНС Відд. 385-го Т-ва „Запорозька Січ" в Міннеаполісі, Мінн., помер 13-го червня 1984 року на 62-му році життя. Нар. 1922 року в селі Кути, Україна. Членом УНС став 1955 року. Залишив у смутку дружину Евфрозину, синів Петра, Ярослава і Стефана з родинами і дочку Оксану Яворську з родиною. Похорон відбувся на цвинтарі св. Анни в Кімбулі, Мінн.

Вічна Йому Пам'ять!
Мирон Крамарчук, секр.

МИХАЙЛО ПЕТРИШИН, член УНС Відд. 39-го Т-ва „Українська Січ" в Сиракюзах, Н.Й., помер 13-го червня 1984 року на 77-му році життя. Нар. 1907 року в селі Ренів, повіт Зборів, Україна. Членом УНС став 1951 року. Залишив у смутку дружину Марію, сина Івана з родиною, дочок — Гелен і Любу з родинами, 10 внуків і 2-ох правнуків. Похорон відбувся 16-го червня 1984 року на Укр. Кат. цвинтарі св. Івана Хрестителя в Сиракюзах, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!
Управа.

АНДРІЙ ХОМЕНКО, член УНС Відд. 424-го Т-ва „Герої Крут" у Філядельфії, Па., помер 29-го травня 1984 року на 62-му році життя. Нар. 8-го вересня 1922 року в Україні. Членом УНС став 1975 року. Залишив у смутку дружину Таїсу та доньок Валентину і Надію. Похорон відбувся 1-го червня 1984 року на цвинтарі св. Андрія в Савт Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
В. Трипупенко, секр.

СТЕФАН ДУБЕЙ, член УНС Відд. 372-го ім. Івана Франка в Плейнфілді, Н.Дж., помер 29-го травня 1984 року на 86-му році життя. Нар. 25-го березня 1898 року в селі Михайлівка, повіт Підгайці, Україна. Членом УНС став 1927 року. Залишив у смутку дружину Катерину дочок Катерину, Бері і Елен з родинами, 9 внуків, 3-ох правнуків і дальшу родину. Похорон відбувся 31-го травня 1984 року на цвинтарі Гілсайд, у Плейнфілді, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Софія Лонишин, секр.

ІЛЛЯ О. БОЙКО, член УНС Відд. 292-го ім. св. Івана Хрестителя в Дітройті, Миш., помер 29-го травня 1984 року на 92-му році життя. Нар. в жовтні 1892 року. Членом УНС став 1933 року. Залишив у смутку дружину Марію синів Реймонда і Альберта, племінників Григорія і Альберта і дальшу родину. Похорон відбувся 1-го червня на цвинтарі Св. Гробу в Савтфілді, Миш.

Вічна Йому Пам'ять!
Управа.

МАРІЯ МОШТУК, член УНС Відд. 383-го ім. свв. Петра і Павла в Бриджпорті, Па., померла 31-го травня 1984 р. на 84-му році життя. Нар. 1900 року в селі Лучинці повіт Рогатин, Зах. Україна. Членом УНС стала 1935 року. Залишила у смутку дві дочки — Павлину Пласевич і Катерину Масляк, сім внуків і 11 правнуків. Похорон відбувся 4-го червня 1984 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Кін оф Прашія, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Йосиф Хома, секр.

Д-р ВОЛОДИМИР МИГАЛЬ член УНС Відд. 94-го ім. М. Шашкевича в Гемтремку, Миш., помер 1-го червня 1984 року на 68-му році життя. Нар. 1916 року в селі Поляни Суровичні, Сянік, Україна. Членом УНС став 1980 року. Залишив у смутку дружину Оксану, сина Володимира, сестер Ірену і Стефанію та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 5-го червня 1984 року на цвинтарі св. Гробу в Савтфілді, Миш.

Вічна Йому Пам'ять!
Роман Татарський, секр.

СТЕФАНІЯ КУХАРСЬКА, член УНС Відд. 123-го ім. Св. Марії в Скрентоні, Па., померла 1-го червня 1984р. на 65му році життя. Нар. 1919 року в Олд Фордж, Па. Членом УНС стала 1969 року. Залишила у смутку доньок Гльорію, Дану, Дасну і Енн Марію; братів Біллі, Вілляма і Едварда; 10 внуків та дальшу родину. Похорон відбувся 5го червня 1984 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Скрентоні, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
С. Голик, секр